פרדס יהודה

פניני הפרדס

על

ראש השנה

שנת תשפ״ו

ע״י יהודה זבולון הלוי קליטניק נ״י

מיר ווינטשן אלע א כתיבה וחתימה טובה בספרן של צדיקים, בעזה״י וועלן מיר פארקויפן ד׳ מינים נאך צום גדליה תשפ״ו

ראש השנה תשפ״ו

תשובה איז נאר מיט שמחה

מען קען נאר מקבל זיין דעם הייליגן טאג ראש השנה נאר מיט שמחה און ישוב הדעת, ווייל דורך שמחה איז דער מוח קלאר און מען קען נאר טאן תשובה מיט א קלארע מוח. (בית אהרן לר״ה) קען מען צולייגן אז עס שטייט יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי ה׳ (תהלים קה ג) דאס מיינט אז דוד המלך זאגט א סוד אז נאר איינער וואס איז מבקשי ה׳, ער קען זיין בשמחה, און דעריבער זענען מענטשן נישט פריילאך אפילו מען האט אלעס טוב וטוב, ווייל מען איז נישט מְבַקְשֵׁי ה׳, דעריבער אזא טאג ווי ר״ה דארף מען זוכן דעם אויבערשטן און אזוי וועט מען זיין בשמחה, און אז מען וועט זיין בשמחה, שטייט אין הייליגן ספר בעת אהרן הנ״ל, האט מען א קלארן מוח און מען קען מקבל זיין דעם ר״ה ווי עס דארף צו זיין, און אז א איד איז בשמחה אין ר״ה, קען ער בעסער מתפלל זיין פאר א גוט יאר. (שמח זבולון תשפ״ו)

דרוש לתשובה לימי הדין

שטייט אין גמ׳ (יבמות דף סג א) א״ר אלעזר בר אבינא אֵין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל, אויב עס איז דא א אומגליק ערגעץ אין די וועלט ביי די גויים, איז דאס א ווארענונג פאר כלל ישראל, אזוי ווי עס שטייט: הִכְרַתִּי גוֹיִם נָשַׁמּוּ פִּנּוֹתָם הֶחֱרַבְתִּי חוּצוֹתָם מִבְּלִי עוֹבֵר נִצְדּוּ עָרֵיהֶם מִבְּלִי אִישׁ מֵאֵין יוֹשֵׁב (צפניה ג, ו) אז דער אויבערשטער האט חרוב געמאכט די שטעט פון די פעלקער און קיינער וואוינט נישט דארטן ווייל: אָמַרְתִּי אַךְ תִּירְאִי אוֹתִי תִּקְחִי מוּסָר וְלֹא יִכָּרֵת מְעוֹנָהּ כֹּל אֲשֶׁר פָּקַדְתִּי עָלֶיהָ אָכֵן הִשְׁכִּימוּ הִשְׁחִיתוּ כֹּל עֲלִילוֹתָם: (שם ז) איז רש״י מסביר איך האב געברענגט פורענות אויף די פעלקער, נאר אז די אידן זאלן מורא האבן פון מיר, אזוי ווי עס שטייט ווייטער אָמַרְתִּי אַךְ תִּירְאִי אוֹתִי תִּקְחִי מוּסָר, איר זאלט נעמען מוסר און תשובה טאהן, איז מסביר דער הייליגער חת״ם סופר אויב כלל ישראל ווערן באקוועם און מיינען אז די וועלט פירט זיך מיט די טבע, ווייזט זיי דער אויבערשטער אז עס איז נישט געפירט מיט טבע, און ער שיקט פורעניות אויף די גויים כדי די אידן זאלן זיך אויפוועקן און תשובה טאהן, אבער אויב נאך די פורעניות אויף די גויים, העלפט דאס נישט פאר כלל ישראל תשובה טאהן, דעמאלטס חלילה מוז די פורעניות קומען אויף כלל ישראל ביז זיי וועלן תשובה טאהן, דעריבער דארף מען תשובה טאהן פאר די פורעניות וועלן קומען, און דער הייליגער חת״ם סופר גיט א משל: עס איז געווען א מלמד וואס פלעגט אריינברענגען א אהבה פון די תלמידים צו אים, און אזוי האט ער זיי נישט געדארפט שטראפן, ווייל ער פלעגט זאגן אויב די קינדער וועלן נישט לערנען, וועט ער מוזן ארויס שפרינגען פון פענצטער, און אויב זיי וועלן זיך נישט אויפירן גוט, וועט ער מוזן געבן א פאטש פאר זיך, און ווייל די קינדער האבן ליב געהאט זייער מלמד און האבן נישט געוועלט אז ער זאל האבן צער וועגן זיי, זענען זיי געווען גוטע תלמידים, ויהי היום איז געווען א פאר קינדער וואס זענען געווען מחוצפים און האבן געזאגט דעם מלמד, אדרבה זאל דער רבי ארויס שפרינגן פון פענצטער, און מיר וועלן זיין פריי! האט דעמאלטס דער מלמד געמוזט שטראפן די קינדער, ווייל זיי האבן זיך נישט געוואלט אפלערנען די חכמה פון זייער מלמד, דאס איז מיט כלל ישראל אויך, אויב זיי לערנען זיך נישט אפ פון די פורעניות וואס קומט אויף די פעלקער עכ״ד החת״ם סופר, מיט דעם שטימט שטארק א ווארט פון הייליגן באר שמואל פון הגה״צ מאונסדארף זצ״ל אויף מועדים, וואס טייטשט וואס מיר בעטן אין ר״ה: מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְבוֹדֶךָ וְהִנָּשֵׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ וְהוֹפַע בַּהֲדַר גְּאוֹן עֻזֶּךָ, עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְעַלְתּוֹ, וְיָבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ. ה׳ אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה, זאגט ער אז מיר בעטן אז דער אויבערשטער זאל חלילה נישט שיקן פורעניות אויף די וועלט און גיין ביד חזקה כדי צו ווייזן זיין מלכות, נאר מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ ״בִּכְבוֹדֶךָ״, זאל זיין מיט כבוד, וְהִנָּשֵׂא עַל כָּל הָאָרֶץ ״בִּיקָרֶךָ״, דיין נאמען זאל זיין טייער ביי די וועלט, און פיהרן מיט נחת, וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְעַלְתּוֹ, אז מען זאל פארשטיין און וויסן עס זאל זיין ה׳ אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. עכ״ד הבאר שמואל, קען מען זאגן פשט אז די תפילה איז אז כלל ישראל זאלן תשובה טאן און זיך אויפירן גוט וועט דער אויבערשטער פירט די וועלט בנחת ובכבוד, ממילא וועט מען נישט דארפן אנקומען צו פורעניות אויף די גויים און אוודאי נישט אויף כלל ישראל, ווייל צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ דער אויבערשטער טוט אלעס מיט גערעכטיגקייט, חֶסֶד וֶאֱמֶת יְקַדְּמוּ פָנֶיךָ, אויב מיר וועלן זייין גוט, וועט זיין חסדים פאר כלל ישראל. (שמח זבולון תשפ״ד)

דרוש דורך תשובה ווערט מען געהאלפן

שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה׳ אֱלֹקֶיךָ: (הושע יד ב) איז בגימ׳ הוֹשַׁע עַבְדְּךָ אַתָּה אֱלֹקַי הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ (תהלים פו ב)ביידע זענען די מספר 1020, מען קען זאגן וואס איז די שייכות פון תשובה טאהן און ברקומען א ישועה? נאר כדי צו קענען האבן די ריכטיגע בטחון אין אויבערשטן, מוז מען זיין נאנט צו אים, אבער עבירות מאכן א מָסָךְ און האקט אפ און מאכט א שוואכקייט אין בטחון, דעריבער דארף מען תשובה טאן, און אזוי וועט דער מענטש ווערן א בּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ, און מיט בטחון איז, הוֹשַׁע עַבְדְּךָ אַתָּה אֱלֹקַי, טוט אים דער אויבערשטער העלפן, דאס איז דער רמז אין דעם גימט׳ פון די הפטורה פון שבת שובה. (שמח זבולון תשפ״ו)

וויסן דעם תכלית פון ראש השנה

ראש השנה תשפ״ו

מי לא נפקד כהיום הזה: (תפלת מוסף לר״ה) עס איז נישטא א צייט ווי די הייליגע טעג פון ר״ח אלול ביז נאך יום כיפור וואס יעדער איד באקומט א מתנה פון הימל וואס דערוועקט אין אים א חרטה אויף וואס ער האט געטאן, און א קבלה טובה אויף ווייטער זיך אויף צופירן אין א ערליכן אידישן וועג. איך האב געזען א משל וואס גיט ארויס ווי א איד דארף טראכטן די טעג ווען מען שטייט גרייט זיך צו מקבל זיין הנהגות טובות און בכלל וואס איז די תכלית פון ראש השנה:

ערשטנס איז מקבל זיין מיט א אמת:

עס איז געווען א אידישע סוחר וואס האט געדארפט פארן א ווייטע וועג צו מאכן א גאר גרויסע געשעפט, און אין מיטן וועג שטייט פאר אים א שמאלע בריק וואס ער וועט מוזן גיין אויף דעם כדי אנצוקומען צו זיין פלאץ, דער סוחר טראכט וואס זאל ער טאן ווייל דער בריק איז געווען זייער שמאל, וועט דאס געווען שווער אריבער צו גיין, אבער ער מוז דאך אבער גיין אויב ער וויל אנקומען און מאכן דעם געשעפט! און ער שטעלט זיך אויף א זייט און איז מתפלל פארן אויבערשטן און איז מקבל אויף זיך, אויב ער וועט דורכגיין דעם בריק בשלום, וועט ער מוסיף זיין צו לערנען יעדן טאג מיט א שעה, און וועט דאווענען מיט מער מער כוונה, און מיט די קבלות גייט ער ארויף אויפן בריק מיט שרעק אבער ער שטארקט זיך אז אין זכות פון זיינע תפילות און קבלות טובות וועט אים דער אויבערשטער זיכער העלפן דורכגיין בשלום, און אזוי גייענדיג אויפן בריק זעט ער אז עס נישט אזוי שמאל ווי ער האט געמיינט, און ער הויבט אן טראכטן פון די אלע קבלות וואס ער האט מקבל געווען, אז עס וועט זיין גענוג נאר מוסיף זיין א האלבע שעה יעדן טאג און אויך דאווענען נאר א ביסל מער מכוון זיין, אבער נישט וויפיל ער האט מקבל געווען פריערט, און אזוי גייט ער אדורך דעם שמאלע בריק בשלום, און ער זעט אז עס איז בכלל נישט געווען שווער און ער האט חרטה אויף די קבלות וואס ער האט מקבל געווען!

דאס זעלבע איז ביי א מענטש: פאר ראש השנה וויל מען אז דער אויבערשטער זאל שענקען א גוט יאהר און דער פחד און שרעק פון דורכגיין דעם שווערע יום הדין איז גרויס, אזוי ווי מען זאגט אין ונתנה תוקף, וחיל ורעדה יאחזון, עס כאפט א שרעק פון יום הדין, און מען איז מתפלל און מען איז מקבל אסאך קבלות און הנהגות טובות, אז אין דעם זכות זאל דער אויבערשטער העלפן דורכגיין בשלום, און אזוי גייט אריבער דעם יום כיפור און מען זעט אז עס נישט אזוי געפערלאך ווי מען האט געמיינט, און ער הויבט אן חרטה האבן אויף די אלע קבלות וואס ער האט מקבל געווען, און טראכט אז עס איז גענוג צו מוסיף זיין נאר אביסל, און אזוי גייט אריבער דער הייליגער חודש און מען גייט צוריק צו די נארמאלע סדר, און מען זעט אז עס איז בכלל נישט געווען א שווערע דורכגאנג, און מען האט אינגאנצן חרטה אויף די אלע קבלות וואס מען האט מקבל געווען! אבער דער ערליכער איד ווייסט אז דער אויבערשטער איז א יודע מחשבות, און געדענקט גוט די אלע קבלות וואס מען האט מקבל געווען, און ער וויל אז מען זאל איינהאלטן די קבלות כדי דער מענטש זאל האבן א גוט יאר, ווייל מען קען נישט אפנארן דעם אויבערשטן, אזוי ווי דער הייליגער בית אהרן פון קארלין זיע״א שרייבט אין ספר ״לייט -מענטשן- קען מען נארן, אבער ג-ט קען מען נישט נארן״!

צווייטנס מען דארף וויסן דער תכלית פון ראש השנה

ראש השנה איז א טאג וואס מען קען דערגרייכן א שטארקן נאנטקייט מיטן הייליגן באשעפער און שטייגן אין עבודת ה׳ דורך תשובה טאהן ביים דאווענען און אויך ביי תקיעת שופר אזוי ווי עס שטייט אין הייליגן ספר בית אהרן, אז דער עיקר פון די תקיעות איז טאן תשובה!

און פאר די וואס דער עיקר ר״ה איז די שיינע חזנים מיט די קאפעלי׳, איז דא די באוואוסטער משל אויף דעם: עס איז געווען א בעל עגלה וואס פלעגט האבן פרנסה פון פירן מענטשן, איינמאל האט אים דער פריץ באשטעלט אויף א לאנגע נסיעה און דער בעל עגלה האט זיך געפרייט אז ער וועט יעצט האבן שיין פרנסה פון דעם נסיעה, און דער פריץ הייסט אים פארן אין א ווייטע שטאט, און ווען זיי קומען אן אין יענעם שטאט הייסט אים דער פריץ צופארן צו א געשעפט וואס פארקויפט פייגלאך, און דער בעל עגלה איז געווען נייגעריג פארוואס דארף דער פריץ פארן אזוי ווייט צו קויפן א פייגל בשעת ער קען קויפן אין זיין שטאט וויפיל פייגלאך ער וויל!

און דער בעל עגלה גייט אריין און קוקט וואס פאר א פייגל גייט דער פריץ קויפן! און דער פריץ באווייזט פארן אייגנטימער אויף א פייגל און ער גיט דאס אים אין א קליין קאסטן, און דער פריץ פרעגט וויפיל דארף ער באצאלן פאר דעם פייגל? ענטפערט ער 100 רובל. דער בעל עגלה ווערט נשתומם און קען נישט צוקומען צו זיך! 100 רובל איז א פארמעגן, און דער פריץ איז געקומען אזוי ווייט צו קויפן אזא פייגל, מוז מען זאגן אז דער פייגל האט א טעם וואס איז ווערט 100 רובל. דער פריץ הייסט אים אהיים פאהרן און דער פריץ פריידט זיך מיטן פייגל וואס ער האט געקויפט און דער בעל עגלה וואונדערט זיך, ער האט אבער נישט די העזה צו פרעגן דעם פריץ וועגן דעם פייגל. דער בעל עגלה קומט אהיים און דערציילט זיין ווייב וועגן די נסיעה און וועגן די פייגל וואס דער פריץ האט געקויפט פאר 100 רובל. און זיין ווייב וואונדערט זיך אויך, אבער ער באט מחליט געווען ער מוז דאס האבן און פארזוכן דעם געשמאקן טעם פון יענע פויגל, און זאגט זיין ווייב אז מיר האבן 50 רובל אוועקגעלייגט, און מען וועט פארקויפן אפאר זאכן פון שטוב און מען וועט

ראש השנה תשפ"ו

האבן די 100 רובל, און אזוי טוט ער, און דער בעל עגלה נעמט זיך פאהרן די ווייטע נסיעה און פריידט זיך אז ער וועט זוכה זיין צו א געשמאקע עסן אזוי ווי דער פריץ. ער קומט אין יענעם שטאט און גייט צו יענעם געשעפט און בעט פאר דעם זעלבן פייגל וואס דער פריץ האט געקויפט און צאלט די 100 רובל, און פאהרט אהיים! קומענדיג אהיים זעט די ווייב א מאגערע פייגל און זי וואונדערט זיך וואס פאר א גוט יאר וועט מען האבן פון אזא קליין עוף? אבער אז מען צאלט פאר דעם 100 רובל מן הסתם האט דאס א טעם פון גן עדן. זי נעמט דעם עוף און גייט צום שוחט און גרייט דאס אן צו קאכן, מען גרייט א טיש און מען צוטיילט דעם פייגל פאר די מאן און די ווייב און מען נעמט דאס אריין אין מויל און עס איז גאר ביטער און מען קען עס נישט עסן. דער בעל עגלה זינקט זיך איין פון בושה פאר זיין ווייב און ער זעט אז ער האט אוועקגעווארפן א פארמעגן פון געלט און צייט צו פארן קויפן דעם פייגל! ער ווערט צומישט בי זיך און גייט פרעגן דער פריץ וועגן דעם פייגל וואס ער האט אויסגעגעבן 100 רובל פאר א פייגל וואס האט גארנישט קיין טעם? לאכט אים אפ דער פריץ און זאגט: דער פייגל איז נישט אויף צו עסן און נעמט אים אריין אין זיין צימער און ווייזט די חכמה פון דעם פייגל ווי דאס זינגט און פליט ארום מיט אינטרעסאנטקייט, עס איז א וואונדער פויגל און פארדעם פאהרט מען ווייט און מען קויפט דאס פאר 100 רובל! ווייל א פייגל אויף צו עסן איז דא גענוג ביי אונז אין שטאט! דער נמשל איז אז מען דארף פארשטיין די גרויסקייט פון ראש השנה וואס מען קען ארויסנעמען פון דעם העכערקייט און א נאנטקייט צום אויבערשטן, ווייל צו שיינע זאכן קען מען א גאנץ יאר!

ווען איז דער אויבערשטער דַּן א מענטש אין ר"ה?

אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵיכֶם רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם וגו' לְעָבְרְךָ בִּבְרִית ה' אֱלֹקֶיךָ: (כט ט-י"א) פרעגן אלע אז עס שטייט אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם, מיינט דאס אז אלע שטייען, פארוואס דארף די תורה אויסרעכענען רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם וְגֵרְךָ? אויך פארוואס פירט אויס די פסוק נאכאמאל כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל? נאר מען קען דאס מסביר זיין לויט וואס עס שטייט (מס' ר"ה) **בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כָּל בָּאֵי הָעוֹלָם עוֹבְרִין לְפָנָיו כִּבְנֵי מָרוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר** (תהלים לג, טו) "הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם". אלע גייען דורך ווי שאף, זאגט די גמ' (ר"ה י"ח ע"א) **וכולן נסקרין בסקירה אחת**, דער אויבערשטער גיט איין בליק אויף די גאנצע וועלט און נאכדעם קוקט ער אריין ביי יעדער איינער באזונדער, פרעגן אלע אויב דער אויבערשטער קוקט שוין בסקירה אחת, פארוואס דארף יעדער איינער דורכגיין נאכאמאל באזונדער? נאר עס שטייט פון הייליגן אריז"ל אז ווען עס קומט צו א מענטש פלוצלונג אין ר"ה א התעוררות צו תשובה טאהן און ער הויבט אן וויינען, זאל ער וויסן אז מען איז אים יעצט דַּן, און ער זאל תשובה טאן באמת, וועט דער אויבערשטער אים דן זיין לויט יעצט נאכן תשובה ע"כ, און דאס איז א גרויסער חסד פון אויבערשטן צו מעורר זיין א מענטש צו תשובה, דאס מיינט, אפילו דער אויבערשטער איז דַּן בסקירה אחת, אבער ער טוט א חסד און איז דַּן יעדער איינעם באזונדער און גיט אים א התעוררות צו תשובה טאן אז זייער דין זאל ארויסגיין לטוב, לויט דעם איז גוט אונזערע פסוקים, ווייל הַיּוֹם מיינט ר"ה כידוע, אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵיכֶם, דער אויבערשטער איז דַּן די גאנצע וועלט בסקירה אחת, אבער ער טוט אויך א חסד אז רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם, אלע ווערן אויך געמשפט יעדער איינער באזונדער כדי זיי זאלן נתעורר ווערן צו תשובה טאהן, דעריבער שטייט נאכאמאל כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, און דער פסוק פירט אויס פארוואס טוט דאס דער אויבערשטער? ווייל לְעָבְרְךָ בִּבְרִית ה' אֱלֹקֶיךָ, כדי מען זאל אריינגיין אין ברית פון אויבערשטן און תשובה טאהן, און אזוי ארויסגיין זכאי בדין. (משאת משה הגה"ק ר' שלום משה אונגאר מנייטרא)

דרשה פון חתם סופר אז עס טוט ווי ראש השנה איז גוט

שטייט אין (נחמיה ח' י') אז עזרא הסופר האט אין ראש השנה פארגעליינט די תורה, און דער פאלק איז געווארן זייער דעשראקן און טרויעריג, ווייל זיי האבן נישט געהאלטן אסאך מצוֹת וואס שטייט אין פסוק. האט זיי עזרא הסופר געזאגט (שם) "לְכוּ אִכְלוּ מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ מַמְתַקִּים וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ, (די גמרא ביצה ריש פ"ב דרשנט דאס אויף די וואס האבן נישט געהאט געמאכט קיין עירוב תבשילין) כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל תֵּעָצֵבוּ כִּי חֶדְוַת ה' הִיא מָעֻזְּכֶם." דער הייליגער חתם סופר איז מסביר די כוונה פון פסוק. מען רופט אן די טעג **"די הייליגע טעג"**, די מקור איז טאקע פון עזרא הסופר וואס האט געזאגט **קָדוֹשׁ הַיּוֹם**, (ווייל היום מיינט ראש השנה) אבער מען קען צולייגען א טעם צו דעם ווייל א גאנץ חודש **אֱלוּל** איז **יְמֵי רָצוֹן**, און ר"ה אליין איז **יְמֵי הַדִּין**, ווערט אֱלוּל מיט ר"ה –"רָצוֹן" און "דִין"–, און ביידע זענען בגימט' **קָדוֹ"ש**. און דאס שטייט אין פסוק (תהלים י"ד ז') "מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב ה' שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:", ווען עס קומט די הייליגע טעג, און דער אויבערשטער איז מעורר די אידן צו תשובה טאהן, קען דער שטן מקטרג זיין אז די אידן באמת האלטן נישט ביי תשובה טאן, נאר ווייל דער אויבערשטער איז זיי מעורר תשובה טאן, איז די עצה צודעם: אז מען זאל זיך פרייען אין די טעג אז מיר קענען תשובה טאן, וועט דער שטן נישט האבן קיין טענה, ווייל מען טוט תשובה מיט חשק. דאס איז פשט אין פסוק מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל: ווי אזוי קען דער אויבערשטער געבן א ישועה פאר די אידן? "בְּשׁוּב ה' שְׁבוּת עַמּוֹ", אז דער אויבערשטער איז

ראש השנה תשפ״ו

מעורר מען זאל תשובה טאן, איי קען דאך דער שטן מקטרג זיין אז באמת ווילן זיי נישט תשובה טאן! זאגט די פסוק ווייטער ״יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל״, אז די אידן פרייען זיך אז זיי קענען תשובה טאן, קען דער שטן נישט האבן קיין טענות. דאס איז פשט וואס עזרא הסופר זאגט: וְאַל תֵּעָצֵבוּ כִּי חֶדְוַת ה׳ הִיא מָעֻזְּכֶם, די אידן זאלן זיך פרייען ווען זיי טוהען תשובה און נישט זיין טרויעריג, וועט דער שטן נישט האבן א טענה, דאס שטייט ״חֶדְוַת ה׳״ אז איר וועט זיך פרייען ביים תשובה, ״הִיא מָעֻזְּכֶם״ דאס וועט אייך שטארקן פון קיטרוג השטן. מען קען דאס מסביר זיין מיט א משל, צו איינער וואס איז געווען ל״ע קראנק, אבער ער שפירט נישט זיין קרענק אבער שפעטער האט ער אנגעהויבן דאס צו שפירן, האט ער געשריגן צום דאקטאר אז עס טוט אים וויי. האט אים דער דאקטאר ערקלערט, פריי זיך, ווייל יעצט וועסטו קענען ווערן בעסער, דאס זעלבע האט עזרא הסופר געזאגט, קודם האט מען זיך געפרייט ווייל מען האט גארנישט געשפירט אז עפעס פעלט, אבער ווען ער האט געליינט די תורה האבן זיי מרגיש געווען אז עס פילט זיך נישט גוט, האבן זיי אנגעהויבן צו וויינען. האט זיי עזרא הסופר געזאגט, טאקע ווייל איר שפירט שוין אז עס פעלט אייך, וועט איר קענען גיין אין דער ריכטיגן וועג, דעריבער זאל מען זיין בשמחה. (שמחה זבולון ביאור החת״ם סופר)

ביאור וואס איז דער עיקר מצות תקיעת שופר

מקור: די תורה רופט אן ראש השנה יום תרועה וואס דאס איז די עיקר מצות היום. אין די גמרא מס׳ ר״ה שטייט אז די אויבעשטער האט געהייסען בלאזען מיט א שופר פון א איל כדאי ער זאל געדענקען עקידת יצחק וואס מ׳האט שפעטער געמאכט דארט די איל אנשטאט יצחק אבינו, וואס השי״ת זאגט איך וועל רעכענען אזוי ווי איר אליין וואלט זיך מקריב געווען. נאך שטייט אין די גמ׳ אז א יאר וואס מ׳בלאזט נישט אנפאנג יאר איז ח״ו דא שלעכט׳ס סוף יאר, ווייל דער שטן איז נישט געווארען צומישט.

דער ״טורי זהב״ ברענגט א חלום וואס ער האט געחלומט לויט די גמרא, אויפן פסוק בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה׳, פשט איז אז איר זאלט בלאזען שופר לפני המלך ה׳, לפני מיינט פאר די אויבעשטער וועט ח״ו שלעכטס טאהן.

אין רמב״ם הלכות תשובה שטייט די טעם פון בלאזן שופר איז ווייל דאס וועקט אויף די מענטש וואס פארגעסט דעם אמת בהבלי הזמן וכו׳ ווי מיר געפונען ביי מתן תורה האט מען אויך גענוצט די קול שופר צו דערציטערען די אידן, ווי ס׳שטייט טאקע וירא העם ויניעו, אויך בלאזט מען וועגן דעם א קול פון געוויין און קרעכצען אז די מענטש זאל קומען צו בכיות אין ראש השנה.

אין מדרש שטייט אז אזוי ווי די קול פון שופר בלאזט מען אריין פון איין זייט און די קול קומט ארויס פון די אנדערע זייט, ווייל אויבעשטער זאגט ווען די מקטריגים קומען מיר זאגען די עבירות, גייט עס אריין פון איין זייט פין די אויער און ס׳קומט ארויס פון די אנדערע זייט.

אין מדרש שטייט אויפ׳ן פסוק אשרי העם יודעי תרועה פרעגט די מדרש גוים קענען דען נישט בלאזען שופר פארוואס רופט מען אן די אידן ״יודעי תרועה״ נאר זיי ווייסען וויאזוי איבערצובעטען זייער בורא מיט׳ן קול שופר.

מנין התקיעות: אין די משנה שטייט אז מ׳דארף בלאזען שלש של שלש שלש, ווייל אין די תורה געפונען מיר דריי מאהל שטיין דיווארט תרועה אין מ׳לערנט עס ארויס פון א גזירה שוה אויף ר״ה, און אויך געפונען מיר אז יעדע תרועה דארף האבען א תקיעה פון פארדעם און פון נאכדעם, ממילא האבען מיר א חשבון פון ניין תקיעות:

תקנת ר׳ אבהו: מן התורה איז געגוג אז מ׳בלאזט ניין תקיעות מיט דעם אלעם האט ר׳ אבהו מתקן געווען אז מ׳זאל בלאזען דרייסיג, ווייל ס׳איז געווען א ספק וואס די תורה האט געמיינט מיט די תרועה, צי דאס וואס מיר רופען תרועה, אדער וואס מיר רופען שברים, אדער דאס וואס מיר רופען שברים תרועה, ממילא דארף מען מאכען יעדע תרועה עקסטער דריי מאהל און א תקיעה פאר יעדע איינע און דערנאך, צוזאמען קומט אויס דרייסיג קולות.

תקיעות דמיושב: די תקיעות וואס מ׳בלאזט פאר שמונה עשרה, און דערפאר הייסט עס אזוי ווייל מ׳פלעגט דעמאלט זיצן בשעת׳ן בלאזען, און דערפאר בלאזט מען פאר שמו״ע און נאך שמו״ע כדי צו פארמישן דעם שטן אז ער זאל מיינען אז מ׳האט שוין אפגעבלאזן און זאל אוועקגיין פון מקטרג זיין, אויך ווען ער זעהט מיט וואס פאר א חביבות מ׳טוט די מצוה ווערט ער שוואך.

ר״ה איז א יומא אריכתא

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וגו׳ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם: (במדבר כט א) צו פארשטיין פארוואס שטייט בַ׳חֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְ׳אֶחָד לַחֹדֶשׁ, צוויי מאל דער אות ב׳ בַ׳חֹדֶשׁ און בְ׳אֶחָד און עס שטייט נישט בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי? נאר די תורה איז מרמז וואס די גמ׳ זאגט אז די צוויי טעג ר״ה איז איין לאנגע טאג, דאס מיינט בַ׳חֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, די צווייטער טאג פון חודש השביעי איז בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ, איז איין טאג. און מען קען זאגן א שיינע רמז, מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם, און יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם איז בגימ׳ צוויי מאל רא״ש השנ״ה, אז ביידע טעג איז איינס און ביידע האבן דעם חיוב פון יוֹם תְּרוּעָה און מִקְרָא קֹדֶשׁ. (צבי לצדיק בלאזוב)

אוכלין תפוח בדבש תפוח איז בגימטריא פר״ו ורב״ו. דבש איז בגימטריא אש״ה. צו מרמז זיין וואס עס שטייט און ספרים אז אין ראש השנה איז א סגולה אז עקרות זאלן געהאלפן ווערן מיט קינדער (אמרי נועם ח״ב ליקוטים) נאך א טעם: ווייל דב״ש = 406,

ראש השנה תשפ״ו

איז בגימטריא א״ב הרחמ״ן 406, דעריבער זאל מען אריין לייגן די האניג אין מויל פאר די חלה. (ר׳ פנחס מקאריץ) דב״ש איז אויך גימט׳ צורי. און אויך גימט׳ כפור, ווייל דעם חודש איז דער באשעפער: צורי, מוחל אונזערע עוונת: כפור, איז וועגן דעם טונקט מען איין חלה אין דבש ביז נאך די עבודה פון שמחת תורה, ווייל אלעס איז געבונדן אין דעם אתה הראת פון שמחת תורה. ווי עס שטייט אין ספרים הק׳ אז די גאנצע עבודה פון ר״ה יו״כ און סוכות איז כדי צו קומען צו אתה הראת. (שמח זבולון)

חטא איז בגימטריא חטא

עס שטייט אז מען עסט נישט קיין אגוזים אין ר״ה ווייל אגו״ז איז בגימטריא חטא (פוסקים) זאגט דער הייליגער ר׳ מנחם מנדל מקאצק זיע״א אז מען זאל נישט פארגעסן אז חטא איז אויך בגימטריא חטא און מען זאל זיין נזהר אויך פון חטא. (אות אמת)

דורך שופר ווערט רחמים

עָלָה אֱלֹקִים בִּתְרוּעָה ה׳ בְּקוֹל שׁוֹפָר: (תהלים מז ו) אֱלֹקִים איז מדת הדין, אבער דורך תקיעת שופר גייט אוועק די מדת הדין און דורך שׁוֹפָר קומט הוי׳, מדת הרחמים, דאס מיינט אז דער אויבערשטער זיצט דאך אויפ׳ן כסא הדין און שטייט אויף יעצט דורכן שופר פון כסא הדין און זיצט אויף כסא הרחמים, דאס מיינט עָלָה אֱלֹקִים, מדת הדין גייט אוועק, בִּתְרוּעָה: און ווערט ה׳ מדת הרחמים, בְּקוֹל שׁוֹפָר, דורך שופר. (בית אהרן נצבים)

התפלה בר״ה שיתגדל ויתקדש שמיה רבא

דער עיקר התפלה אין ימים נוראים איז שיתגדל ויתקדש שמיה רבא אזוי שטייט אין תקוני זוהר תיקון ו׳ און אויך אז דער כסא זאל זיין גאנץ. דער הייליגע מהרש״א איז מסביר דעם פסוק: כי בחר ה׳ בציון אוה למושב לו (תהלים קל״ב י״ג) או״ה איז די אותיות א׳ פון כסא, און ו״ה פון שם הוי,׳ אזוי ווי עס שטייט אין סוף פרשת בשלח: כי יד על כס י״ה וואס דורך עמלק פעלט א א׳ פון כסא ווערט כס, און ו״ה פון הוי׳ וואס ווערט י״ה, און עמידה איז א לשון פון תפילה אזוי ווי חז״ל זאגן (ברכות כו.) פון פסוק ויעמוד פנחס ויפלל: (תהלים קו׳ ל׳) און דאס מיינט דער פסוק אך אם יו״ם או יומים יעמו״ד, אויב א מענטש איז מתפלל נאר אין די הייליגע טעג, איז לא יוקם, ווערט דער אויבערשטער נישט נקמה נעמען, נאר בתנאי כי כספו הוא: דער עיקר איז מען זאל גלוסטן אויף די אותיות – הו״א– וואס דורך אונזערע חטאים איז כסא און הוי׳ געווארן כ״ס און י״ה, וואס דער אויבערשטן׳ס נאמען ווערט ווערט גרויס, ווערט זיין כס״א און הוי׳. (ויגד יעקב פאפא)

יום הדין חודש תשרי

בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון (ר״ה פ״א מ״ב) דארף מען פארשטיין פארוואס האט מען קובע געווען חודש תשרי אלץ א יום הדין און נישט א אנדערע חודש? נאר דאס איז לטובת די אידן ווייל פאר חודש תשרי איז די צייט וואס מען זאמעלט איין די פירות און מען גיט צו די עניים לקט שכחה ופאה, און ווען דער אויבערשטער זיצט צו דן זיין די וועלט איז ער דעמאלטס דַן די אידן במדת הרחמים ווייל די כח פון מתנת עניים איז מהפך מדת הדין צו רחמים. (פרשת דרכים למשנה למלך)

א שיינע סיפור אויף ראש השנה

הרה״ח ר׳ משה אהרן פון פערליק האט דערציילט א חסיד וואס פלעגט פארן יעדן יאר צום חוזה מלובלין אויף ראש השנה. איין יאר ווען ער איז אנגעקומען צום רבין האט אים דער רבי אהיים געשיקט און געזעגנט זיך פון אים, דער חסיד האט זיך זייער דערשראקן ווייל אלע יארן פארט ער צום רבין און פארוואס שיקט אים דער רבי יעצט אהיים? און ער ווערט שטארק פארזארגט אבער ער געזעגנט זיך פון רבין און פארט אהיים, אויפן וועג אהיים איז ער אריין אין א קרעטשמע וואס דארטן זענען געווען חסידים וואס זענען געפארן צום רבין פון לובלין. און ער גיסט אויס זיין הארץ פאר די חסידים, פארוואס דער רבי שיקט אים אהיים. די חסידים האבן זיך געזעצט צו א נאכטמאל מיט א חסידישע פארברענגען און זיי נעמען ארויס בראנפן און טרינקען לחיים מיט א ליבשאפט און ווינטשן דעם חסיד מיט א געזונטער יאר, און אין דער פרי רעדן זיי אים איין אז ער זאל מיט פארן מיט זיי צום רבין, און זיי וועלן שוין ממליץ זיין אויף אים פאר׳ן רבין. און אזוי איז געווען. זיי קומען אן צום רבין און געבן שלום צום רבין און אויך דער חסיד גיט שלום און דער רבי זאגט אים גארנישט. און האט נישט קיין קפידא פארוואס ער איז צוריק. און פארקערט מען האט דארקענט אויפן רבין אז ער איז צופרידן אז דער חסיד איז צוריק געקומען אויף ראש השנה. און עס ווערט שטיל און דער הייליגער חוזה רופט זיך אן: יעצט איז מיר פארשטענדליך דער מדרש כשישראל יושבים ביחד ושותים לחיים הקב״ה מוחל להם את עוונתיהם ע״כ. זאגט דער רבי איך האב געזען ווי דינים זענען שורה אויף דעם חסיד און עס איז נגזר געווארן אויף אים, אז ער זאל אוועק גיין פון די וועלט די קומענדיגע יאר.און איך האב נישט געקענט מבטל זיין די גזירה. דעריבער האב איך אים געהייסן אהיים פארן, אבער יעצט זעה איך אז צוליב די חסידים וואס האט געזעצן מיט ליבשאפט און געטרונקען לחיים, האבן זיי ממתיק געווען די דינים פון דעם חסיד און די גזירה איז בטל געווארן. נאך דעם האט ממשיך געווען דער הייליגער חוזה: אז מען קען געבן א טעם צום מדרש פארוואס דורך לחיים איז דא מחילת

עוונות. ווייל אין זכרינו לחיים וכו' איז דא 10 ווערטער, ווייל אלקים חיים איז איין ווארט באמת. וואס דער אויבערשטער איז אלקים חיים אויף אייביג. קומט אויס אז די ווערטער זכרינו לחיים וכו' איז אנקעגן די עשרת ימי תשובה, און דער לעצטער ווארט אלקים חיים גייט ארויף אויף יום כיפור, וואס דאס איז א יום סליחה ומחילה. און אלקים איז בגימט' פ"ו כמנין כו"ס, איז דורך טרינקען לחיים איז דא סליחה ומחילה אזוי ווי ביי יום כיפור ע"כ דברי החוזה מלובלין. דער זעלבער ענין ווערט אויך געברענגט אין ספר שבחי צדיקים בשם הרה"ק ר' יהודה צבי מראזדיל זיע"א צו מפרש זיין די מדרש, און ער שטעלט צו אויך דעם ענין פון כו"ס וואס דאס איז גורם צו מחילת עוונות, אזוי ווי ביי יום כיפור. (ספר סיפורי צדיקים)

מדור העובדות

סיפור נחמד לשבת שובה

דעם הַבֵן יַקִיר לִי אֶפְרַיִם האט צוריק געברענגט א נשמה צוריק צום שורש

דער הייליגער צדיק ר' דוד מטאלנא, זון פון הייליגן מגיד פון טשערנאביל זצוק"ל, און מחבר פון די ספרים ברכת דוד, מגן דוד און קהלת דוד, האט געהאט א חסיד ר' יענקל, מיטן גאנצן ברען, אויך א זעלטענער בעל תפילה, מיט א גוטע שטימע און ער האט געהאט א כח אז אפילו א פארשטיינערטער הארץ האט ער צוגאסן, און האט מיט זיין דאווענען אנגעווארעמט דעם עולם. און ווען עס איז געקומען די הייליגע טעג ביים צדיק ר' דוד און עס איז געקומען א גרויסער עולם זיין ביים צדיק, זענען געווען די תפילות פון ר' יענקל א העכערע עבודה פון השתפכות הנפש.

ר' יענקל האט געהאט א זון משה וואס האט געהאט א זעלטענע שטימע און ער האט געהאלפן זיין טאטן זינגען אפאר שטיקלאך אין דאווענען, אבער איין טאג האט ר' יענקל באקומען א לונגן אנצינדונג און געווארן זייער שוואך און האט כסדר געחזנ'ט דעם שטיקל פון הַבֵן יַקִיר לִי אֶפְרַיִם און זיין קליין משה'לע האט דאס גוט איינגעחזר'ט. לא עלינו איז ר' יענקל נפטר געווארן יונג. און משה איז געווארן א יתום און אנגעהויבן מאכן קונסן, און זיין מאמע האט אים פרובירט צו זאגן מוסר אבער ער האט זיך אוים געלאכט. מען האט גענומען א נייעם חזן אויף ימים נוראים וואס ער איז געווען זייער נאנט מיט ר' יענקל, און מען האט אים געבעטן ער זאל אכטונג געבן אויף דעם יונגן משה. אויף ר"ה האט דער חזן מיטגענומען משה אים צו העלפן, וועגן זיין זעלטענע שטימע.

דער חזן האט אוים געלערנט משה א נייעם ניגון אויף כְּבַקָּרַת רוֹעֶה עֶדְרוֹ פון דעם וּנְתַנֶּה תֹּקֶף און משה האט דאס גוט איינגעחזר'ט. ווען עס איז אנגעקומען די צייט צו זינגען דער נייע ניגון, האט דער חזן געווינקען פאר משה'ן אנצופאנגען דעם ניגון און דער עולם ווערט שטיל. משה האלט זיך שטאלץ אבער בטעות האט ער אנגעהויבן דעם ניגון פון הַבֵן יַקִיר לִי אֶפְרַיִם וואס ער האט אזוי פיל געהערט ביי זיין טאטן. משה האט געזונגען און האט פארמאכט זיינע אויגן און ער האט געשוועבט אין א אנדער וועלט. דער חזן רעגט זיך, אבער דער רבי ר' דוד פון טאלנא האט געקוקט די גאנצע צייט אויף משה און ווען ער האט געענדיגט דעם ניגון האט דער רבי אים געהייסן אז ער זאל דאס זינגען נאכאמאל.

דאס מאל האט דער צדיק פון טאלנא זיך אויך פארטיפט אין דעם ניגון און זיך פאר'דביקות אין דעם, א וואונדער צום גאנצן עולם איז געווען, ווען דער רבי האט געוואונקען פאר משה דאס צו זינגען א דריטן מאל, דאס מאל האט זיך שוין געגאסן שוויים און טרערן פון צדיק און דער גאנצער עולם האט מיט געוויינט. דער ניגון האט אריין געברענגט א טיפן השתפכות הנפש און א העכערקייט ביי דעם גאנצן עולם. נאכן דאווענען האט דער רבי געדאנקט דעם יונגן משה'לע און אים געזאגט דער אויבערשטער זאל דיר העלפן אז פון דיין מויל זאל נאר ארויסגיין הייליגע ניגונים און זאלסט נישט ווערן פארכאפט.

משה'לע איז געווארן גערירט פון דעם סטעטנצי' און איז געווארן בעסער אין זיין אויפירונג. אבער ליידער די גאס דעמאלטס איז געווען פול מיט השכלה און עס איז געווען א שטארקע מלחמה צווישן די משכילים און די עהרליכע אידן און די משכילים האבן געלייגט א אויג אויף דעם משה'לע וויסנדיג אז ער האט א זעלטענע שטימע און אזוי וועט מען אים אויסלערנען זייערע ניגונים און ער וועט זיי מהנה זיין! די הויפט פון די משכילים פון זיין שטאט האט פארגעלייגט פאר משה'לע א גרויסע סומא געלט און כבוד וואס ער וועט באקומען, אויב ער וועט ווערן פון זייערע.

דער יונגער משה האט זיך געלאזט איינרעדן און געפאקט זיינע פעקלאך און זיך געזעגנט פון זיין צובראכענע מאמע. זי האט געוויינט און געבעטן ער זאל דאס נישט טאן און געזאגט פארשעם נישט דיין טאטן, אבער ער איז געשטאנען פעסט אין זיין החלטה און איז געגאנגען זיין וועג.

ער איז אנגעקומען אין דעם גרויסן שטאט און מען האט אים געברענגט צו די גרויסע חזנים וואס האבן זיך געטשאטשקעט מיט אים און בלויז שנעל איז זיין נאמען געווארן פארשפרייט אלץ א שטערן אין די וועלט פון חזנות ביי די משכילים. מען האט באשטימט א טאג וואס מען וועט מאכן א קאנצערט און משה וועט זיין דער זינגער. פון גאנצן שטאט האט מען געקומען זיך באקענען מיטן נייעם שטערן.

משה האט געוויזן א פנים פון צופרידנהייט אבער טיף טיף האט עפעס אינעווייניג פון אים ווייט געטאן, זיין טאטע איז געקומען צו אים אפט אין חלום און געבעטן ער זאל זיך אפלאזן פון די משכילים און צוריק קערן צו זיין מאמע און צום צדיק פון טאלנא. און דאס האט אים זייער שטארק באנומען.

עס איז געקומען דעם טאג פון גרויסן קאנצערט און משה האט געהאט גרוים כבוד, ער האט גענומען טרינקען בראנפן יענעם טאג כדי צו פארגעסן די געבעט פון זיין טאטן און ער איז ארויף אויף די במה און די

ראש השנה תשפ״ו

מוזיק האט אנגעפאנגן שפילן און מען ווארט ביז משה וועט שוין אנפאנגען זיין ניגון. אבער משה זינקט זיך איין אין א טיפן טראכט און אנקעגן אים קומט צוריק זיינע טעג אין חדר און אויך ווען ער איז געווען ביים צדיק און געזונגען הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם, און אז דער רבי האט דאס באוואונדערט, און אויך די ברכה פון רבין עס זאל נאר ארויסגיין פון זיין מויל הייליגע ניגונים! עס ווערט אים שלעכט, אוי! וואו בין איך יעצט? טראכט משה'לע!

דער הויפט חזן גייט צו אים און וועקט אים פון זיין טיפע מחשבה און בעט אים ער זאל שוין אנפאנגן צו זינגען. משה'לע האט פארגעסן וואו ער איז יעצט און האט אנגעפאנגען דעם ניגון פון הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם, ער איז אין א אנדער וועלט, די מענטשן האבן געשריגן ער זאל שוין אויפהערן דעם ניגון אבער משה'לע האט געענדיגט זיין ניגון מיט רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם ה'!

זיין איבערזעהער האט רחמנות געהאט אויף משה'לע און האט געזאגט ער זאל שנעל אנטלויפן אויב זיין לעבן איז ביי אים טייער איידער די מענטשן וועלן אים כאפן און גוט שלאגן. און משה'לע גייט פון א אונטערשטן טיר און אנטלויפט ווי שנעל ער קען, ער ווייסט נישט וואו ער לויפט אבער ער איז געלאפן פון שטאט און געגאנגען טעג און נעכט, געטראכט פון תשובה טאן און אזוי איז ער אנגעקומען אינמיטן שבת ביים די שלש סעודות טיש אין שטאט טאלנא מיט זיינע צוריסענע קליידער און איז געווען זייער הונגעריג. דער רבי האט אים געהייסן זיך וואשן און דערכאפן זיין הונגער. דער רבי האט אים געהייסן זינגען יעצט דעם הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם ווייל עס איז געווען שבת שובה, דער גאנצע עולם האט געוויינט און געכאפט א התעוררות פון תשובה, דער רבי האט מקרב געווען משה און ער איז געווארן צוריק א עהרליכן איד.

הילולא קדישא מרן אור ישראל מסטאלין זצוק״ל ב׳ דר״ה תרפ״ב

דעם צווייטן טאג ראש השנה איז די יום הילולא פון הרה״צ ר׳ ישראל מסטאלין זיע״א בן הרה״ק ר׳ אשר זצוק״ל, בן הרה״ק ר׳ אהרן מקארלין דעם בית אהרן זיע״א בן הרה״ק ר׳ אשר דער גרויסער סטאלינער, בן הרה״ק ר׳ אהרן הגדול מקארלין זיע״א. אין קארלין סטאלין מען רופט אים דער פראנקפורטער, ווייל זיין מקום מנוחה איז אין שטאט פראנקפורט, די וועלט רופט אים די ינוקא. ער איז געבוירן י׳ כסלו שנת תרכ״ט. ער איז געווען זייער א באהאלטענער אז די וועלט האט אים בכלל נישט פארשטאנען אבער זיינע חסידים און צדיקים בכלל, האבן געוואוסט זיין גדלות סיי אין תורה און סיי אין עבודת השם און זיינע אפענע אויגן. און ווען זיין הייליגער טאטע איז נסתלק געווארן ט״ו אב תרל״ג איז ער געווען 4 מיט א האלב יאר, די זקני החסידים האבן אים געקרוינט אלץ ממשיך פון דעם הייליגן קייט פון אדמו״ר סטאלין קארלין. זיין זון ר׳ יוחנן מסטאלין זצוק״ל האט געזאגט אז דער טאטע איז קיינמאל נישט געווען א קינד, הרה״ח ר׳ מענדל צייליגנאלד ז״ל - פון מלינוב, אליק, א״י -האט דערציילט אז ווען דער פראנקפורטער איז געווען מיט זיין הייליגן טאטן הרה״ק ר׳ אשר זצ״ל אין מלינוב ביים ערשטן יארצייט דעם הייליגן בית אהרן טו״ב סיון -תרל״ג- רופט זיך אן דער פרנקפורטער ז״ל וואס איז געווען 4 יאר אלט ״אט שטייט דא דער זיידאלע״, האט דער יונגער רבי געזאגט: ״שא שא רעד נישט״.

געדענקט פשט אין זוהר

ווען דער פרנקפורטער איז שוין געווארן עלטער איז נאך געווען א איד וואס האט געהאט ספיקות אין אים. האט ער געהאט א שווערן זוהר האט ער מחליט געווען ער וועט פרעגן דער רבי ז״ל פשט אין זוהר, ווען ער קומט און פרעגט, שרייט אים אן דער רבי ז״ל: האסט א פארשטאפטער קאפ, האסט שוין געפרעגט דעם זיידן ווען ער האט אונז געהאלטן און אזוי האט ער דיר געענטפערט פשט, דער איד האט איבער געבעטן דעם רבי ז״לאון איז געווארן א חסיד. [דער רבי איז געווען אלט ווייניגער פון 2 מיט א האלב יאר.!!!!] ער האט געזאגט אז דער וועלט ווייסט נישט ווער זענען אונזערע קינדער וועלן מיר זיי דערציילן, און ער האט געהאט 6 זין און 4 איידעמער צדיקים, און דער הייליגער חדר ציט זיך נאך היינט מיט חשובע חסידים וואס גייען בדרכו מיט אמונה פשוטה, אזוי ווי דער הייליגער בית אהרן האט געזאגט א חסיד דארף זאגן ״מיין רבי איז דער קלענסטער רבי אבער פאר מיר איז ער געגוג גרוים״, אויך האט ער געזאגט א חסיד איז ״איך בין א נער און איך גלייב״ זיע״א.

הוצא לאור ע״י ״עולם הספרים״ מרכז העולמי לספרים שאינם בנמצא ולספרים עתיקים וכתבי יד צו פארקויפן

מכתב חתום מישיבת קאמינעץ תש״ט חתום ע״י הגאון ר׳ ראובן גרוזובסקי והגאון ר׳ נפתלי זאב לייבאוויץ $1200 מגן אבות קאפוסט דפוס ראשון $1500 ספר דרושים יקרים מהרה״ק ר׳ שלמה זלמן מקאפוסט $400, ערבי נחל שנתן הרה״ק מטאש זצוק״ל עם אישור $750, ספר מצות ה׳ שייך להרה״ק ר׳ דוד צבי מניישטאדט בעל חמדת דוד בן הרה״ק ר׳ יחזקאל מקוזמיר $1500 ספר שנתן ובירך אדמו״ר מסקולען זצוק״ל $600 סעט אלה אזכרה 7 כרכים $600 מליצי אש ג״כ עם הקדשת הגה״צ מדעברעצין $450 ספר התמונות ופעילות של וועד ההצלה $1000 ספר צמח צדיק וויזניץ ג׳ חלקים דפוס ראשון שייך להגאון בעל שבט הלוי $1200 ספר מהרי״ל שייך להרה״ק ר׳ ברוך מוויזניץ בעל אמרי ברוך $2000 ספר צדקת יוסף עם הקדשת הר״ר מרדכי מפיטסבורג זצ״ל $500 זוהר סלאוויטא תקפ״ז מצב יפה $26000 תקוני זוהר סלאוויטא ר׳ משה $9500 קדושת יו״ט דפו״ר שייך לבעל חלקת יהושע $1200, ספר שיטה מקובצת הקדשת הגאון ר׳ אברהם קאלמנאוויטש $800 חומש תורה תמימה ד׳ חלקים עם ד׳ הקדשות ארוכות של האדמו״ר בעל אמונת אברהם מפיטסבורג זצוק״ל $1800 חיי אדם זיטאמיר $800 אדמו״י מלכות בית טשערנאביל $500 ספר מהר״ם שיק עם הקדשת הקרן לדוד $2800 ספר עם חתימת הגאון בעל חמדת שלמה והרה״ק ר׳ יעקב אדמו״ר מיעזוב בן הרה״ק מטשעכנאוו $000 ספר שייך להרה״ק ר׳ מנדל מסטראפקוב עם חתימתו $1500 א רשימה פון אונזער ספרים

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ 718 - 438 - 8414 ~ 718 - 633 - 5500 Hours are 12 -7:30 Fri 11-1:30, To receive the pardes: pardesyehuda1@gmail.com or pickup in the store from Wednesday. check out our website www.seforimworld.com